

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๕๐๑/๓๗๓๓

กระทรวงยุติธรรม

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๒ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(แก้ไขเพิ่มเติมตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๕๐๑/๑๑๕๒๒ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๑๓๖๐ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตารางสรุปค่าธรรมเนียม

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ - ๒ กระทรวงยุติธรรมได้เสนอเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอทราบข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง) และตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๗ ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการนั้นจัดทำแผนบริหารจัดการกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ ประมาณการรายจ่าย แหล่งเงินที่ใช้ตลอดระยะเวลาดำเนินการ และประโยชน์ที่จะได้รับและในกรณีที่การดำเนินการก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้ของรัฐหรือของหน่วยงานของรัฐให้จัดทำงบประมาณการสูญเสียรายได้และประโยชน์ที่จะได้รับเสนอในการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีด้วยความละเอียดถี่ถ้วนแล้ว นั้น

กระทรวงยุติธรรม พิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า

๑. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๔ เห็นชอบหลักเกณฑ์ว่าด้วยการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมและค่าบริการ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติต่อไป ซึ่งการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากประชาชนที่มาขอรับบริการจากรัฐในลักษณะที่รัฐใช้อำนาจปกครองฝ่ายเดียวในการรักษาความสงบเรียบร้อยเพื่อควบคุมหรือกำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆ ให้เป็นไปด้วยดี (police administrative) ซึ่งรัฐอาจกำหนดให้บุคคลมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินตามอัตราที่กฎหมายกำหนดต่อหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจแต่ผู้เดียวในการดำเนินการให้บุคคลนั้น หากไม่จ่าย หน่วยงานจะไม่ดำเนินการให้ ทั้งนี้ แม้จะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไว้ในกฎหมายแต่เมื่อเวลาผ่านไปอัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าวอาจไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจซึ่งมีเงินเฟ้อ อันจะทำให้เกิดต้นทุนด้านค่าใช้จ่ายแก่ประชาชนในการปฏิบัติตามกฎหมาย

คณะรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายจึงวางหลักเกณฑ์ว่าด้วยการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมโดยปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ได้แก่ ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการดำเนินการและการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ประโยชน์ที่บุคคลจะได้รับหรือผลกระทบทางลบที่บุคคลนั้นก่อให้เกิดความสามารถของประชาชนในการจ่ายค่าธรรมเนียม การเทียบเคียงอัตราเดิมที่เคยเรียกเก็บหรืออัตราอื่น

ในลักษณะ...

ในลักษณะเดียวกันหรืออัตราของต่างประเทศ การได้เปรียบเสียเปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจและความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ และอัตราเงินเฟ้อที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้น การพิจารณา กำหนดค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี จึงต้องพิเคราะห์ถึงความเหมาะสมของสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยการกำหนดค่าธรรมเนียมนี้ ต้องเป็นไปเท่าที่จำเป็น สอดคล้องกับสภาพการณ์ และไม่ใช่อุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ โดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นการแก่ประชาชน

๒. การป้องกันมิให้มีการใช้สิทธิโดยไม่จำเป็นหรือไม่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษานั้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ได้มีบทบัญญัติในมาตรา ๒๘๕ บัญญัติให้ความรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ต่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือต่อบุคคลภายนอกเพื่อความเสียหายที่เกิดขึ้นหรือเกี่ยวเนื่องกับการยึดอายัด หรือขายทรัพย์สินโดยมิชอบหรือเกินกว่าที่จำเป็นแก่การบังคับคดี หรือการบังคับคดีโดยมิชอบในประการอื่น ตกอยู่แก่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา ดังนั้น การที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาดำเนินการยึด หรืออายัด โดยผิดหลงประการใด หากมีความเสียหายเกิดขึ้น ผู้ที่ได้รับความเสียหายสามารถเรียกให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษารับผิดชอบได้ ตามบทบัญญัติข้างต้น การปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมตามร่างพระราชบัญญัตินี้จึงมิได้ก่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้างแต่อย่างใด

๓. การปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการของหน่วยงานของรัฐที่ก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้ของรัฐหรือของหน่วยงานของรัฐ ตาม (๒) ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง การดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่ก่อให้เกิดภาระต้องงบประมาณหรือภาระทางการคลังในอนาคต พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ โดยกรมบังคับคดีต้องจัดทำประมาณการการสูญเสียรายได้และประโยชน์ที่จะได้รับ เสนอในการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ด้วย

๔. กระทรวงยุติธรรม โดยกรมบังคับคดีได้สำรวจข้อมูลจำนวนค่าธรรมเนียมประเภทต่าง ๆ ตามตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ - ๒๕๖๗ (ข้อมูลถึงเดือนมกราคม ๒๕๖๗) จากกระบวนการบังคับคดีแพ่ง พบว่าได้มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นเงินทั้งสิ้น ๖,๘๔๒,๙๐๗,๐๗๘.๑๙ บาท (หกพันแปดร้อยสี่สิบสองล้านเก้าแสนเจ็ดพันเจ็ดสิบแปดบาทสิบเก้าสตางค์) เมื่อคำนวณเฉพาะค่าธรรมเนียมยึดทรัพย์สินแล้วไม่มีการขาย หรือจำหน่าย และค่าธรรมเนียมยึดหรืออายัดเงินหรืออายัดทรัพย์สินแล้วไม่มีการขาย หรือจำหน่าย ซึ่งเป็นค่าธรรมเนียมที่ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ยกเลิก คิดเป็นเงินทั้งสิ้น ๙๕,๔๖๑,๖๖๗.๖๔ บาท (เก้าสิบล้านสี่แสนหกหมื่นหนึ่งพันหกร้อยหกสิบเจ็ดบาทหกสิบสี่สตางค์) คิดเป็นร้อยละ ๑.๔๐ ของค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีทั้งหมด และนำเสนอเป็นรายได้แผ่นดินเท่านั้น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

๕. เมื่อพิจารณาถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี จะพบว่า เป็นการลดภาระในการชำระค่าธรรมเนียมให้กับคู่ความผู้มีส่วนได้เสียให้มีเวลาเจรจาเพื่อชำระหนี้แก่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา การลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมดังกล่าวจึงเป็นประโยชน์แก่คู่ความผู้มีส่วนได้เสีย

นอกจากนี้ การลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีดังกล่าวสามารถช่วยสนับสนุนให้คู่ความเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นบังคับคดี อันเป็นการระงับข้อพิพาททางเลือกระหว่างลูกหนี้ตามคำพิพากษาและเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาในการเจรจาชำระหนี้ โดยลูกหนี้ตามคำพิพากษจะสามารถรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของตนไม่ให้ถูกขายทอดตลาดและสร้างความยุติธรรมแก่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาที่จะได้รับชำระหนี้

อย่างเป็นธรรม...

อย่างเป็นธรรม ที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการแก้ปัญหาหนี้สินทั้งระบบ ทั้งในภาคเกษตร ภาคธุรกิจ และภาคประชาชน ที่กำหนดให้รัฐบาลจะจัดมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการหนี้สินและต้นทุนทางการเงิน สำหรับภาคประชาชนที่ครอบคลุมถึงผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบจากโควิด - 19 ให้ได้มีโอกาสในการฟื้นตัวและกลับมาดำเนินธุรกิจได้อีกครั้ง ประกอบกับปัจจุบัน ได้มีการนำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการบังคับคดี เช่น การยื่นคำร้องขอยึด -อายัด ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) อันส่งผลให้ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของรัฐลดน้อยลง จึงเป็นเหตุอันสมควร ให้อัตราค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีตามตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ลดอัตราส่วนลงหรือยกเลิกไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พันตำรวจเอก

(ทวิ สอดส่อง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมบังคับคดี

กองพัฒนาระบบการบังคับคดี

โทร. ๐๙ ๔๙๒๔ ๐๙๙๐ (พัชรวัลย์)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ patchrawalai.t@led.go.th